

तामाकोशी गाउँपालिका
बागमती प्रदेश, जफे, दोलखा

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण, २०८२
(Organization and Management Survey, 2082)

अन्तिम प्रतिवेदन

पेस गर्ने:
बरुवा सेवा प्रा.ली.
उदयपुर
माघ, २०८२

संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण, २०८२

विषय-सूचि

परिच्छेद १ परिचय तथा पृष्ठभूमि.....	१
१.१ सर्वेक्षणको पृष्ठभूमि.....	१
१.२ सर्वेक्षणको औचित्य.....	२
१.३ सर्वेक्षणको उद्देश्य.....	२
१.४ अपेक्षित उपलब्धिहरू:.....	३
१.५ सर्वेक्षण विधि तथा प्रक्रिया.....	३
१.५.१ दस्तावेजहरूको अध्ययन.....	३
१.५.२ विधि, प्रक्रिया तथा औजारको विकास.....	४
१.५.३ प्रारम्भिक बैठक.....	४
१.५.४ परामर्श, बैठक तथा तथ्यांक संकलन.....	४
१.५.५ कार्यशाला र छलफल.....	४
१.६ अध्ययनको सीमा.....	५
परिच्छेद-२ संगठन संरचना तथा मानव संसाधनको वर्तमान अवस्था.....	६
२.१ गाउँपालिकाको जिम्मेवारी.....	६
२.२. जनसंख्या (सेवाग्राही).....	७
२.३ गाउँपालिकाको कुल वार्षिक बजेट/आय.....	७
२.४ विद्यमान संगठन संरचनाको अवस्था.....	८
२.५ गाउँपालिकाको कर्मचारी दरवन्दी.....	१०
२.६ संगठन विकास र कर्मचारी परिचालनमा देखिएका समस्या तथा बाधाहरू.....	११
२.७ व्यवस्थापन तथा कार्यसम्पादनमा रहेका समस्या तथा बाधाहरू.....	१२
परिच्छेद ३ संगठन तथा सेवा व्यवस्थापनको प्रस्तावित प्रारूप.....	१३

३.१ कार्य विश्लेषण.....	१३
३.१.१ गाउँपालिकाको कार्यबोझ विश्लेषण.....	१३
३.१.२ वडा समितिको कार्यालयहरुको कार्यबोझ विश्लेषण.....	१३
३.२ संगठन संरचना तर्जुमा	१३
३.२.१ गाउँपालिकाको विद्यमान र प्रस्तावित दरबन्दी तैरीज	१४
३.२.२ गाउँपालिकाको प्रस्तावित संगठन ढाँचा	२४
३.३ मानव श्रोत योजना तर्जुमा (प्रस्तावित दरबन्दी)	२५
३.४ कार्य विवरण तर्जुमा	२५
३.४.१ संगठनात्मक कार्य विवरण	२६
३.४.२ पदीय कार्य विवरण	२६
परिच्छेद ४: संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन	२७
४.१ पदसोपान, सुपरिवेक्षण तथा कार्यसम्पादन	२७
४.२ दरबन्दी मिलान तथा पदपूर्ति	२७
४.३ कार्यात्मक ठाडो तथा तेर्सो अन्तरसम्बन्ध	२७
४.४ समन्वय र प्रतिवेदन	२८
४.५ निष्कर्ष तथा सुझाव	२८
४.५.१ निष्कर्षहरु	२८
४.५.२ सुझावहरु	२९
अनुसूचि १: संगठनात्मक कार्य विवरण	३१
अनुसूची २: पदीय कार्य-विवरण	६२
अनुसूचि ३: प्रतिवेदन प्रस्तुतिकरणमा उपस्थीति विवरण तथा तस्वीरहरु	९९

परिच्छेद १ परिचय तथा पृष्ठभूमि

१.१ सर्वेक्षणको पृष्ठभूमि

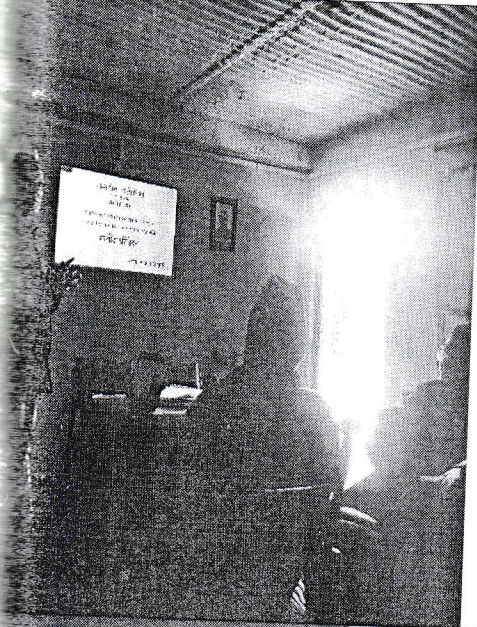
लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मूल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको हुने नेपालको संविधानमा व्यवस्था गरिएको छ । नेपालको संविधानको धारा २१६ स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकारमा (१) संविधान र संघीय कानूनको अधीनमा रही गाउँ कार्यपालिका वा गाउँ कार्यपालिकामा निहित रहने । (२) स्थानीय कार्यकारिणी अधिकार अनुसूची—८ र अनुसूची—९ बमोजिमको सूचीमा उल्लेख भए बमोजिम हुने र (३) संविधान र अन्य कानूनको अधीनमा रही गाउँपालिका र गाउँपालिकाको शासन व्यवस्थाका सामान्य निर्देशन, नियन्त्रण र सञ्चालन गर्ने अभिभारा गाउँ कार्यपालिका र गाउँ कार्यपालिकाको हुने व्यवस्था गरेको छ । गाउँपालिकाको भौगोलिक क्षेत्र, काम कर्तव्य र जिम्मेवारी अनुसार सेवा प्रदान गर्नुपर्ने अवस्थालाई मनन गर्दै विद्यमान सांगठनिक स्वरूप र जनशक्ति माथि पुनरावलोकन गर्नुपर्ने अवस्था देखिएको छ ।

नेपालको संविधानको धारा ३०२ मा स्थानीय सेवा प्रवाहका लागि नेपाल सरकारले राष्ट्रसेवक कर्मचारी समायोजन गरी सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाउने उल्लेख छ । यस अनुसार स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) (ड) मा गाउँपालिका तथा गाउँपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकारमा स्थानीय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ । ऐनको परिच्छेद ११ मा "प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्था" अन्तर्गत दफा ८१ देखि दफा ९१ सम्म स्थानीय तहका कार्यालय संगठन र कर्मचारीको व्यवस्थापन (नियुक्ति, सेवा सुविधाका शर्तहरू, वृत्ति विकासका अवसर तथा विषयगत शाखा स्थापना आदि) का बारेमा स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ । साथै ऐनको दफा ८३ बमोजिम गाउँपालिका र गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार, स्थानीय आवश्यकता र विशिष्टतालाई ध्यानमा राखी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई समेत औल्याएको छ । स्थानीय तहले आफ्नो आवश्यकता अनुसार संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा वडा समिति समेतलाई समेटी कार्यालयको कार्यबोझ एवं भौगोलिक क्षेत्र तथा सेवा प्रदान गर्नुपर्ने जनसंख्याको आधारमा विद्यमान सांगठनिक अवस्था र कर्मचारी संख्यामा थपघट गर्नुपर्ने अवस्था देखिएको छ ।

संविधानमा उल्लेख भएको स्थानीय तहको बर्तमान जिम्मेवारी, जनशक्तिको विद्यमान अवस्था, स्थानीय सरकारको रूपमा निर्वाह गर्नु पर्ने भूमिका अनुसारको कार्यबोझ, स्थानीय गाउँवासीको बढ्दो अपेक्षा एवं सेवा प्रवाहमा पर्न आएको चापलाई समेत दृष्टिगत गरी स्थानीय तहको सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता ल्याउन विशेष पहल आवश्यक देखिन्छ । यसका लागि अन्तरिम संगठन एवं दरवन्दी व्यवस्थापनमा आवश्यक परिमार्जन गरी गाउँपालिकाको कार्य विभाजन र कार्य सम्पादनमा सघाउ पुर्याउन आवश्यक

उन तथा व्यवस्थापन सर्भेको प्रतिवदेन प्रस्तुतिको केही झलकहरू

हाम्रो बारेमा

सेवाहरू

कार्यक्रम तथा
परियोजना

सूचना तथा
जानकारी

सुझाव तथा गुनासो

समस्या दर्ता

तामाकोशी गाउँपालिकाको सम्पूर्ण जानकारी तथा सुझाव, गुनासो
या समस्या दर्ता अब "मोबाइल एप्लिकेशन" बाटै लिन सकिने

Handwritten signature and text.